

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Impatientia in aduersis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

cullum est præuaricandi legem diuinam vel humanã, tenemur sub peccato mortali cohibere passionem in nobis dominantem. 3. quia Aristoteles, Plutarchus aliique philosophi docent nulli mortalium aditum patere ad comprehendendas humanas scientias, nisi perturbationes animi compeuerit: quanto minus patebit ad diuinam; imò virtus omnis secundum S. Thomæ Aquinatis doctrinam requirit sedatas in animo passionem, vt mansuetudo verbi causã, animum ab omni iracundia immunem. 4. quia passionem sunt omnium vitiorum fontes. Vnde B. Iacobus: *Vnde bella & lites in vobis nonne ex concupiscentiis vestris, quæ militant in membris vestris.* Sunt ergo obstruendi per mortificationem. *mortificatione voluntatum*, ait Cassianus, *extirpantur atque marcescunt vitia vniuersa.* 5. quia proprium, si non cuiusvis Christiani, saltem religiosi, qui semel mundo renunciauit, ex doctrina Abbatis Pynuffu apud eundem Cassianum, est, *mortificatas, & crucifixas cum Christo habere concupiscentias, & affectus carnales vniuersos.* Sicut ergo, inquit, *crucifixus quis iam non pro animi sui motu membra sua quouam mouendi habet potestatem, ita & nos voluntates nostras, ac desideria, non secundum id quod nobis suauis est, ac delectat ad præsens, sed secundum legem Domini, quæ nos illa constrinxerit, applicare debemus.*

V I D E. V. *Ambitio, Amor sui. Consuetudo praua. Curiositas. Familiaritas nimia. Immodestia. Impatentia in aduersis, Inobedientia. Ira Iudicium proprium. Lingua abusus. Odium. peccatum. Superbia. Tentatio. Timor humanus. Tristitia, Vindicatio iniuria. Voluntas propria. Voluptas carnalis.*

I M P A T I E N T I A I N A D V E R S I S.

Remedia contra Impatentiam in aduersis generatim.

P R I M U M Remedium. Considera spiritus sancti oracula penè innumera de aduersis patienter ferendis. Primo enim patientiam laudat, impatientiam reprehendit. *Qui patiens est*, inquit in prouerbis, *multa gubernatur prudentia: qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam.* Et apud Ecclesiasticum. *va his, qui perdidit sustinentiam.* 2. hortatur ad patientiam apud B. Iacobum. *Patientes estote fratres vsque ad aduentum Domini. Ecce agricola expectat pretiosum fructum terra, patienter ferens donec accipiat temporaneum & serotinum. & apud Salomonem. Disciplinam Domini fili ne abicias, nec desicias cum ab eo corripis. Quem enim diligit Dominus corripit & quasi pater in filio complacet sibi.* 3. numerat eam in epist. ad Galatas inter fructus Spiritus.

Prou. 14. 29.
Ecc. 1. 16.
ac. 5. 8.

Pro. 3. 11.

Galat. 5. 22.

pit. Castigat autem omnem filium, quem recipit. Nonne melius est breui tempore dimicare, ferre vallum, arma sumere, lassescere sub lorica, & postea gaudere victorem? quam impatientis vnius hora seruire perpetuo. nihil amantibus durum est, nullus difficilis cupienti labor est. &c. Quando tibi videtur graue esse quod sustines Pauli secundam epistolam ad Corinthios lege. In laboribus, plurimum, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, &c. Quis nostrum saltem minimam portionem de catalogo harum sibi potest vindicare virtutum? IOAN. CHRYSOST. in epistola ad Philippenses Pro Christo pati, inquit, minus est maioris admirationis, quam sit uera mortuos excitare, & signa miranda patrare. Nam illic quidem debitor sum, hic uero debitorem habeo Christum. Et ad populum Antiochenum. Si corpus recte dicimus beatum, quod potest absque sui offensione ferre frigus, & calores, & famam, & inopiam, & uia difficultates, aliaque arumnas, quanto magis beatam oportet vacare animam, que uiriliter & fortiter omnes omnium molestiarum incursum ferre potest, &

Chry. hom. 4.

Id. hom. 1.

Greg. hom. 35.

Rom. 12. 21.

Prov. 16. 32.

cor suum per omnia nulli seruituti obnoxium seruare. GREGORIUS in Euangelia. Verè radix omnium, custosque virtutum est patientia, cuius proprium munus aliena mala equanimiter perpeti, & contra eum quocumque qui mala irrogat, nullo dolore mordere, & quod ait Apostolus, non uinci à malo, sed uincere in bono malum. Quanto autem culmine uirtus patientia polleat, Salomon indicat, dicens. Melior est patiens uirò fortis, & qui dominatur animo suo expugnatore urbium. Minor est ergo uictoria urbes expugnare, quia extra sunt, qui vincuntur: maius autem est, quod per patientiam vincitur, quia ipse à se animus superatur, & semetipsum sibi subijcit, quando eum patientia humilitate tolerantia sternit.

III. R E M E D. Considera sententias hominis Ethnici SENECAE de hac re. quæ merito molles omnes & delicatos pudificare possunt. nam in unico solo libello, cuius inscriptio est, Quae bonis uiris mala accidunt cum sit prudentia, hæc eius sunt dicta. CAP. I. Deus bonum uirum in delicijs non habet, experitur, indurat, sibi illum preparat. Quare multa bonis uiris aduersa eueniunt? nihil accidere bono uirò mali potest. CAP. II. Omnia diuersa exercitationes potat. Quis autem, uir modo, & erectus ad honesta, non est laboris appetens iustus, & ad officia cum periculo promptus? cui non industria ortum poena est? Marcet sine aduersario uirtus. Tunc apparet, quanta sit, quantum valeat, polleatque, cum quid possit, patientia ostendit. Et infra. Ego non miror, si quando uoluptatem capiunt Dij, dum spectant magnos uiros colluctantes cum aliqua calamitate. nobis interdum uoluptati est, si adolescens constantis animi feram uenabulo excepit, si leonis incursum interitus perculit, tantoque spectaculum est gratis, quanto honestior id fecit. CAP. III. Inter multa magnifica Demetrii nostri & hac uox est. Nihil mihi uidetur infelicius eo, cui nihil unquam euenit aduersi. non enim licuit illi, se experiri. indignus uisus est, à quo uinceretur aliquando fortuna, que ignauissimum quemque refugit. Et inferius. Quid Regulo fortuna nocuit, quod illum documentum fieri, documentum patientia fieri? Fugant

Sen. lib. de prudentia.

entem clausi, & quocumque fatigatum corpus reclinauit, vulnere incumbit, & in perpetuam vigiliam suspensa sunt lumina. Quanto plus tormentis, tanto plus erit gloria. CAP. IV. Prospera in plebem, ac vicia ingenia deueniunt; ac calamitates, erroresque mortaliū sub iugum mittere, proprium magni viri est. Et iterum, Miserrum te iudico, quod nunquam fuisti miser. transisti sine aduersario vitam. nemo sciet, quid poteris. ne tu quidem ipse, opus est enim ad notitiam sui experimento. Militares viri gloriantur vulneribus. gubernatorem in tempestate, in acie militem intelligas. calamitates virtutis occasio est. Dux lectissimos mittit, qui nocturnis hostes aggrediantur insidiis. Nemo eorum qui exeunt dicit. Male de me Imperator meruit, sed, bene iudicauit. præceptores plus laboris ab his exigunt, in quibus certior spes est. Nunquam virtutis molle documentum est. verberat nos & lacerat fortuna. Patiamur. non est scuitia. certamen est. CAP. V. Labor optimos citat. Senatus per totum diem saepe consulitur, cum illo tempore vilissimus quisque aut in popina lateat, aut tempus in aliquo circulo terat, &c. Ignis aurum probat, miseria fortes viros. Vide quam alie ascendere debeat virtus. Scias illi non per secura vadendum esse. Humilis & inuertis est entia sectari.

Ecclesi. 40.

IV. REMED. Considera neminem in hoc mundo immunem esse ab afflictionibus. Occupatio magna, ait sapiens, creata est omnibus hominibus, & iugum graue super filios Adam à deo exitus de ventre matris eorum, vsque in diem sepulture in matrem omnium. Quare nec infans immunis est. Vnusquisque nostrum, ait Cyprianus, cum nascitur, & hospitio mundi huius excipitur, initium sumit à lachrymis, & quamuis adhuc omnium ignarus, nihil aliud nouit in illa ipsa prima natiuitate, quam flere. Neque reges & Principes. Veruntamen nec rex inquit Chrysostomus ad pop. Antiochenum procul à curiis & cruce vitam agit, sed vitam viuere plenam multis tribulationibus. Ecce Saul primus regnavit apud Iudeos, quauis molestis & vexationibus? Et post illum David innumeris probatus malis. Salomon, Abias, Ezechias, Iohas similiter. Salomon certe omnia huius vitæ commoda expertus dixit. Vidi cuncta quæ sunt sub sole, & ecce vniuersa vanitas, & afflictio spiritus. Fortassis excipies improbos, qui suis obsequuntur cupiditatibus: at illi pluribus afflictionibus sunt obnoxii, quã alii. Nam inter omnes tribulationes humane animæ, inquit Augustinus nulla maior est tribulatio, quã conscientia delictorum. Namque sibi vulnus non sic sanusque sit entus hominis, quod conscientia vocatur, vbi cum alibi passus fuerit tribulationes illuc confugiat, & ibi inueniet Deum. Si autem ibi requies non est, propter abundantiam iniquitatis, quo confugiet homo?

Cypr. de bono patient.

Chry. hom. 66.

Ecclesi. 1. 14.

Aug. in psal. 45.

V. REMEDIUM. Considera, licet afflictiones in hac vita communes sint iustorum & improborum, eas tamè proprie esse iustorum & Christianorum, ac semper fuisse. Multæ tribulationes iustorum, ait Psalmista. Et B. Lucas in Actis. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei. Et Paulus. Omnes, qui pie vivere volunt in Christo Iesu, persecutionem patientur. Quæ verba expendens

Psal. 33. 20.

Act. 14. 22.

2. Tim. 3. 12.

Aug. in psal. 53

pendens S. Augustinus. *Nemo sibi dicat, inquit, fuerunt tribulationes apud patres nostros, apud nos non sunt. Se putas te nondum habere tribulationes nondum capisti esse Christianus. Et ubi est vox Apostoli. Omnes qui volunt in Christo pie vivere persecutionem patientur. Si ergo non pateris pro Christo ullam tribulationem, vide, ne nondum caperis in Christo pie vivere. Huic doctrinae consentiunt & illa verba Salvatoris. Qui non batulat crucem suam, & venit post me, non potest meus esse discipulus, quod non est aliud dicere, quam expertem tribulationum non posse esse Christianum. Omnis enim Christi discipulus Christianus est, & omnis Christianus Christi discipulus. Discipuli enim Christi, in actus cognominati sunt Christiani. Conspirant & illa Apostoli. Quem diligit Dominus castigat. Flagellat autem omnem filium quem recipit. In disciplina perseverare. Tanquam filiis vobis offert se Deus. Quis enim filius quem non corrumpit pater? Quod si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes, ergo adulteri, & non filii estis. Vnde AUGUSTINUS. Flagellat Deus omnem filium quem recipit & tu forte exceptus eris? si exceptus es a passione flagellorum, exceptus es a numero filiorum. Quare non dubitat B. Ambrosius alicubi patientiam tribulationum appellare matrem fidelium.*

VI. REMEDIUM. Considera causas, ob quas Deus voluerit filios & amicos suos, imò etiam alios, exerceri afflictionibus. Prima est IOA. CHRYSOSTOMI, ut animus noster ab amore temporalium bonorum auocaretur ad amanda aeterna. Si enim, inquit ille, cum sint tot tristitia, tot pericula & cura tam liberè presentem immoramur vitam: si nihil horum esset, & omnia arumna expertes esset vita nostra, quando unquam futura desideraremus? Sic Deus permisit Iudaeos lateritio opere & luto in Aegypto gravari, ut columnarum magnitudine cruciati ad Deum clamarent, & ad terram promissam aspirarent. O infelicitas generis humani, exclamat AUGUSTINUS, amarus est mundus, & diligitur: putas si dulcis esset, qualiter amaretur? turbatur mundus, & amatur mundus, quid si tranquillus esset mundus? Flores eius quomodo colligeres, qui à spinis non recedas manum? II. Causa est, ut sic probetur virtus iustorum sicut igne, inquit Salomon, probatur argentum, & aurum camino, ita corda probat Dominus. Et Ecclesiasticus. Vasa signi probat fornax, & homines infirmitas tentatio tribulationis. Hinc Iob se à Deo probatum dixit, quasi aurum quod per ignem transit. & Tobiae caritate percusso Angelus dixit: Quia acceptus eras Deo, necesse erat, ut probatio tentaret te. Nec dubitavit rex Dauid eam à Domino postulare, dicens. Proba me Domine, & tenta me, vire renes meos & cor meum. Quomodo autem probatus fuerit, alibi testatur, dum ait. Probasti cor meum & visitasti nocte. Quia ipsum cor meum, inquit ibidem Augustinus, visitatione tribulationis probatum est, igne me examinasti, & non est inuenta in me iniquitas. Hinc est quod Apostolus tribulationis quasi effectum faciat probationem. Tribulatio, inquit, patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio vero spiritum

III. Vi intellectus noster, maximè dum adhuc in peccatis hæremus, illuminetur. *Vexatio*, inquit *Isaias* Propheta, *dabit intellectum*. Et *Salomon*. *Virga atque correptio tribuit Sapientiam*. Et *Ecclesiasticus*. *Qui non est tentatus, quid scit?* Fratres *Ioseph* non ante cognouerunt sceleris sui in ipsum patratam atrocitatem, quàm cum in afflictione dicerent. *Merito hæc patimur, quia peccauimus in fratrem nostrum*. Et rex *Nabuchodonosor*, apud *Daniëlem* beneficio tribulationum obtinuit, vt verum Deum & regem in cœlis agnosceret. *Filius prodigus* quoque cauterio earundem iniustus, agnouit miseriam suam & ad domum paternam reuertit. IV. vt purgemur à peccatis. *Pius & misericors est Deus*, ait *Ecclesiasticus*, & remittet in die tribulationis peccata tua. Et in die tribulationis commemorabitur tui, & sicut in sereno glacies, soluentur peccata tua. & Sara apud *Tobiam*. In tempore tribulationis peccata dimittis his, qui inuocant te. Vnde *Chrysostomus* ad populum *Anthiochenum*. Peccatum, inquit, sanies est: pœna ferrum medicinale; sicut igitur saniem habens, si non setatur, est in maioribus malis: ita peccans, si non puniatur, omnium est miserimus, & *Gregorius*. *Psalmistæ*, ait. Ego ad flagella paratus sum: quia enim viri sancti mentis sua corruptionis vulnus sine putredine non esse considerant, libenter se sub manum medicum ad sectionem parant, vt aperto vulnere virus peccati exeat, quod sana cute intus occidebat. Vbi aduerte, beneficio afflictionum etiam pœnas peccatis debitas tolli, si patienter tolerantur. Nam ait *B. Paulus*. A Domino corripimur, vt non cum hoc mundo damnemur. Et quidam apud *Iob*. In sex tribulationibus liberabit te, & in septima non tangeat te malum. Quid enim senario numero, inquit *B. Gregorius*, quem septimus sequitur, nisi presentis vite operatio, decursusque signatur, &c. In sex itaque nos tribulationibus Dominus liberat, ne nos in septima, (qua *Domini* ab omni opere quieuit, & retributio æternæ quietis indicatur) malum tangat, quia per paternam pietatis eruditionem presentis vite labore nos atterit, sed in aduentu iudicij à verberibus abscondit, vt tanto tunc ad salutem certiores exhibeat, quanto nunc flagella durius secant.

VII. REMED. Considera nos per multarum ærumnarum tolerantiam fieri in hac vita beatos. *Beati*, inquit magister veritatis, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Si quid patiunt, ait *B. Petrus*, propter iustitiam, beati. Si exprobramini in nomine *Christi*, beati eritis. Et *B. Iacobus*. Beatus vir, qui suffert tentationem. Et *Iob* Beatus homo, qui corripitur à Deo. At dices. In beatitudine summum est gaudium, solatium, & gloria. Et hæc sunt in ærumnis pro *Christo* perpeffis. Nam cum *Dominus* dixisset. Beati estis cum male dixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint, mox addit, gaudete & exultate quoniam merces vestra copiosa est in cœlis. Vnde *Apostoli*, vt est in eorum *Actis*, ibant gaudentes à conspectu concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine *Iesu* contumeliam pati. Et *Paulus*. Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra. Ex. Sicut abundant passiones *Christi* in nobis, ita & per *Christum* abundat conso-

Isa. 28. 19.

Prou. 29. 15.

Eccli. 34. 9.

Gen. 42. 21.

Dan. 4. 34.

Luc. 15. 18.

Eccli. 2. 7.

Eccli. 3. 17.

Tob. 3. 15.

Chryf. hom. 6.

Greg. 7. mor.

c. 8.

1. Cor. 11. 32.

Iob. 5. 19.

Matth. 5. 10.

1. Pet. 3. 14.

Iac. 1. 12.

Iob. 5. 17.

Matth. 5. 11.

Act. 5. 41.

2. Cor. 7. 4.

latio nostra. Haud secus rex David. *Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuae laetificauerunt animam meam.* Gloria quoque summa illis non deest, quia B. Petrus causam reddens cur opprobria passi sint beatitudinem subiicit. *Quonia quod est honoris, gloria et virtutis, et qui est eius Spiritus, super vos requiescet.* Nemo igitur in quantam gloriam B. Iob cesserit inuicta illa patientia in doloribus, vt non dubitet scribere B. Chryso-
 bry. hom. 7. ad p. Ant.
 mus etiam finum in quo sedeba: Iob, omni tribunali regio esse venerabilior: et multi nunc, inquit, longam transmarinam peregrinationem a terra finibus suscipientes in Arabiam abeunt vt finum illum cernant, et conspiciant terram desolentur, quae illius victoris certamina, et cruorem omni auro pretiosiore exceptit. Atque hac de causa Gregorius Nazianzenus in epistola 64. ad Philagrium Stoicos praepateticis collaudat, quod res externas nullum ad beatitudinem impedimentum afferre dicant, sed virum bonum beatum esse, etiam si in Phalaridis tauro concremetur.

VIII. R E M E D. Considera in altera quoque vita nulli parata maiora praemia, qua multa in nomine Christi passis. *Beati pauperes Spiritu,* ait Christus, *quonia ipso est regnum caelorum.* *Beati estis, cum maledixerint vobis homines, etc. quonia merces vestra copiosa est in caelis.* Et Apostolus *Quod in presenti est momentaneum et leue tribulationis nostrae supra modum in sublimitate aeternae gloriae pondus operatur in nobis.* Et rursus *Omnis disciplina in presenti quidem non videtur esse gaudij, sed meroris, postea autem fructum pacatissimi exercitatis per eam reddet iustitiae.* Hac consideratione in calamitatibus suis erectus B. Iob, dicebat. *Sicut redemptor meus vixit, et in nouissimo die de terra resurrexurus sum. Et rursum circumdabor pelle mea et in carne mea videbo Deum. Quom vixurus sum ego ipse, et oculi mei conspiciuntur sunt, et non alius. reposita est haec spes mea in finem meo.* Idem spectabat sanctus Tobias, cu in exilio his verbis filium solaretur. *Noli timere filium, pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deum, et recesserimus ab omni peccato, et fecerimus bene.* Et S. Paulus, cu Romanis pmitteret eos fore filios Dei et haeredes, haeredes quidem Dei, cohaeredes autem Christi, addidit, *sicam copatimur, vt et conglorificemur.* Existimo. n. quod non sunt condignae passiones huius temporis ad futurae gloriae, quae reuelabitur in nobis. Oculi liquidem, vt alibi ex Isaia Propheta recitat, non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit quae praeparauit Deus, quae diligunt illi. Vbi Deus ipse, vt est in Apoc. B. Ioannis. *absterget omnem lacrymam ab oculis beatorum, et mors ultra non erit, neque luctus neque clamor, neque dolor erit ultra.*

IX. R E M. Considera exemplum vitae & mortis Christi. *Qui enim dicit se in Christo manere, inquit B. Ioannes. debet sicut ille ambulauit, et ipse ambulare.* & B. Petrus ait. *Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius.* Et S. Paulus. *Recognoscite eum, qui tale sustinuit a peccatoribus, aduersus semetipsum contradictionem, vt ne facti gemini animis vestris deficientes.* Quantos autem labores & afflictiones sustinuerit Christus non solum in morte, sed etiam in
 vita

vita tota fufe profequitur B. CYP. Omnes, inquit, actus eius ab ipso statim aduen-
tu patientia comite signantur, & primū de illa sublimitate celesti ad terrena descendens
nō aspernatur Dei filius carnē hominis induere, & cū peccator ipse nō esset, aliena pecca-
ta portaret, & c. Dominus baptizatur à seruo. dieb. quadraginta ieiunas, p quē ceteri sa-
ginitur. Cū diabolo tentante congregatur, & inimicū tantū vicisse cōtentus, nil ultra
verba conatur. Dignatus est etiā pedes Apostolorū lauare. Nec mirandū q̄ circa obediē-
tes talis extiterit, q̄ Iudā potuit vsq; ad extremū longa patientia sustinere, etōi cū inimi-
co sumere, hostē domesticū scire, nec palā ostendere, traditoris osculū non recusare. In Iu-
deis vero tolerandis a quānimitas quanta, & quanta patientia? incredulos ad fidē sua-
dendo flectere, obsequio ingratos fouere, cōtradictib. respōdere leniter, superbos susti-
nere clementer, humiliter persequenti bus cedere, Prophetarū interfectores, & aduersum
Deū semp rebelles vsq; ad crucis & passionis horā velle colligere. Sub ista autē passione,
& cruce, prius q̄ ad crudelitātē necis, & effusionē sanguinis veniretur, q̄ cōuictorū pbra
patienter audita, q̄ contumeliarū tolerata ludibria, & c. multa, ac tandē concludit.
Quid potest patientius qd benignius dicit? Talis est Christi ac tanta patientia: q̄ nisi tanta
ac talis existeret, Paulū quoq; Apostolū Ecclesia nō haberet. Hoc Christi exēplū oēs
sancti, nō solū quotquot post Christū fuerunt sed etiā quotquot ab orbe
condito floruerunt, sunt imprimis imitati, vti docere pergit Cyp. Inueni-
mus, inquit, & Patriarchas & Prophetas, & iustos oēs, q̄ figurā Christi in imagine præ-
eunte portabāt, nihil magis custodisse in laude virtutū suarū, q̄ q̄ patientiā fortis & sta-
bili a quānimitate tenuerunt. Sic Abel originē martyrij, & passionē iusti hominis imi-
tans primus & de dicans aduersus fratrem fratricidā nō resistit, nec reluctatur, sed humiliter
& mitis patienter occiditur. Sic Abrahā Deo credēs: & radicē ac fundamētū fidei primū
institūtes tenatus in filio nō dubitat, neq; cūctatur, sed pceptis Dei tota pat. etiā deuotiō-
nis obsequitur. Et Isaac ad hostiā Dominicā similitudinē præfiguratus, quando à patre
immolandus offertur, patiens inuenitur, & c. Tot deniq; Prophetæ interfecti, tot gloriosi
martyres gloriosis mortib. honorati, q̄ oēs ad celestes coronas patientia laude venerunt.

X. REMED. est ORATIO, quod DEVS ipse præscripsit. Inuoca me, ait
apud Psalmistam, in die tribulationis; erua me, & honorificabis me. Et, Clamabit
ad me, & exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo
eum. Et apud Matthæū, & Marcum impendente captiuitate, dixit. Vigilate,
& orate, vt nō intreatis in tentationem. Et apud Lucam. Vigilate, omni tempore oran-
tes, vt digni habeamini fugere ista omnia quæ futura sūt. 2. David fatetur se in affli-
ctionibus confugisse ad hoc antidotum, & exauditam. Domine, inquit,
quid multiplicati sunt qui tribulant me? Voce mea ad Dominum clamaui, & exaud-
uit me de monte sancto suo. Et cum inuocarem exaudiuit me Deus iustitiæ meæ, in tri-
bulatione dilatasti mihi. Fatetur & sepe de aliis, vt in Psal. 106. vbi sepius repe-
titur hic versus. Clamauerunt ad Dominū cum tribularentur, & de necessitatib. eorū
liberauit eos. 3. In sola scriptura multa exempla extant eorum, q̄ ad hoc spi-
ritū refugerūt, vt in lib. primo, Reg. ALEXANDRÆ vxoris Elcanæ, q̄ de afflictionib.

Ibid.

Gen. 4. 8.

Gen. 22. 10.

Psal. 49. 15.

Psal. 90. 15.

Matth. 26. 41.

Mar. 4. 8.

Luc. 2. 6.

Psal. 3. 2.

Psal. 4. 7.

Psal. 106. 1.

Reg. 1. 20.

2 Par. 20. 11.

zmulā oratione sua meruit filium Prophetam Samuelem. Et in ^opriore Paralipomenon, Regis Iosaphat, qui ab hostibus vndique pressus, ad preces confugiens. *Quum ignoremus, ait, quid agere debeamus, hoc solum habemus refiduum, vt oculos nostros ad te dirigamus.* Sic Susanna castissima in extremo vitæ & infamiæ periculo posita ad orationem confugit dicens. *Deus æterne, qui absconditorum es cognitor, qui nosti omnia antequam fiant, tu scis, quoniam falsum testimonium tulerunt contra me.* moxque Spiritum pueri Danielis Deus excitat, qui eam liberauit. Omitto cætera. Quare D. Augustinus non dubitat Orationem vocare *clauem cæli.* & B. Paulinus *naufragorum tabulam,* quæ inter fluctus tribulationum nos ad portum deducat. S. Chrysostomus *an-*

Dan. 17. 41.

Aug. serm. 226.
de temp.
Paul. ep. 31.
Chry lib. 1. de
orando Deum.

mæ solem, quia vt sol mundum, sic oratio mentem illuminet.

Luc. 22. 19.

XI. R E M E D. est Sacra Communio, quæ dicitur Eucharistia, hoc est, bona gratia. quia continet donum Dei maximum, quale ab orbe condito datum non est, nempe ipsum gratiæ auctorem: quem dubium non est in sacramento piè acceptum magnas vires subministrare in afflictione vel persecutione existentibus, tum quia typus est Dominicæ passionis, ratione sacrificii incruenti, in quo Eucharistia conficitur, tum quia Christus mandauit illud in memoriam suæ passionis offerri & sumi. Quare in primis Ecclesiæ Christianæ incunabilis, quibus grauissimæ ob tyrannorum persecutiones erant fidelium afflictiones, quotidiana communione se roborabant ad illas sustinendas. Hoc antidotum præscripsit B. Cyprianus sui temporis Confessoribus, vt alacriores ad sanguinem suum pro Christo profunden- dum essent. *Cum ad hoc fiat, inquit in quadam epistola, Eucharistia, vt possit accipientibus esse tutela, quos tuos esse contra aduersarium volumus, munito Dominicæ saturitatis ar memus. Nam quomodo docemus, aut prouocamus eos in confessione nominis sanguinem suum fundere, si eis militaturis Christi sanguinem denegamus? Et infra Idoneus esse non potest ad martyrium, qui ab Ecclesia non armatur ad prælium; & mens deficit, quam non receperit Eucharistiæ, igitur accendit.* Ad præfigurandum autem hoc mysterium iam olim Propheta

Cypr. lib. 1. ep. 2.

Psal. 22. 7.
1. Reg. 19. 6.

David cecinit. *Parasti in conspectu meo mensam aduersus eos, qui tribulant me.* Et Elias ex persecutione impiæ Iezabelis de via fessus ministerio Angelico pane sub cineribus pastus est, sic vt dies quadraginta noctesque iter deinceps continuauerit. Quid enim aliud designat panis sub cineribus, nisi corpus Domini sub cineribus specierum ipsius delitescens? Ad hæc Eliseus pulmentum agrestibus & amaris herbis pro filiis Prophetarum decoctum iniectioe farinæ reddidit gustatu saue. Denique Daniel inter feros leonum rictus prandio mesorio Habacuc diuinitus refocillatus est.

4. Reg. 4. 41.

Dan. 14. 38.

Greg. hō. 35. in
Euangel.

XII. R E M E D. Præmeditatio futurarum afflictionum. *Minus enim, inquit B. GREGORIUS, iacula ferunt, quæ prævidentur; & nos tolerabilis*

mund

mundi mala suscipimus, si contra hæc præscientiæ clypeum munimur. Ea de causa Christus cum aliis, tum Apostolis imprimis futuras persecutiones accuratè prædixit, ut ne postquam euenissent, aut scandalizarentur, aut conturbarentur. *Hæc, inquit, locutus sum vobis, ut nō scandalizemini. Absq; Synagogis facient vos.* Et. *Hæc locutus sum vobis, ut, cum venerit hora, eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis.* Hoc antidotum gentiles quoq; Philosophi magni fecerunt: nam ita scribit **SENECA**. *Nisi quicquid fieri potest pro futuro habeas, das in te vires rebus aduersis, quas infregit, quisquis prior vidit.* Et iterum in Naturalibus **Quæstionibus**. *Quia naturam oculis, non ratione comprehendimus, nec cogitamus quid illa facere possit, sed tantum quid fecerit, damus huius negligentie penas, tanquam nouis terris, cum illa non sint noua, sed insolita.* Et in **Epistolis**. *Quæ alij diu patiendo leuia faciunt, vir Sapiens leuia facit diu cogitando.* **ANAXAGORAS** verò hoc præsidio munitus, teste **Laertio**, nunciata filiorum morte nihil turbatus respondit, *sci. ham me genuisse mortales.* Et **Seuerus Imperator**, auctore **Dione Nicæo**, vnam sibi parari voluit in qua sepeliretur, quam crebro manibus contrectans dicebat. *Tu virum capies, quæ totus orbis capere non potuit.* idque fecit, ut memoriam mortis retineret. Eadem de causa ex nostris **S. Ioannes Eleemosynarius Patriarcha Alexandrinus**, iussit sibi extrui monumentum, licet imperfectum. Solennibus autem festis in conspectu multorum voluit sibi à fabricis dici. *Monumentum tuum Domine, adhuc imperfectum est: iube ergo ut tandem perficiatur: incertum enim est, qua hora mors ventura sit.*

Ioan. 16. 14.
Sen. l. de tranquil. c. 11.
Id. lib. 6. q. 3.
Ep. 77.
Lact. l. 2.
Dion. in eius vita.
Sur. in vita.

XIII. REM. est Pœnitentia vera, interna & externa, quo remedio diuinæ literæ plenæ sunt. Quoties. n. filii Israel in aliqua afflictione magna fuere, eâ pœnitentiæ præsidio in sacco, cinere & ieiunio actæ auerterunt, ut liquet in historia Iudith, Machab. & alibi. Idè fecere Niniuitæ gentiles, cum quibus & iumenta sacco induta ieiunarunt. *Si gens illa, inquit Deus apud Ieremiam Prophetam, penitentiam egerit à malo suo, quod locutus sum aduersus eam, agam & ego penitentiam super malo, quod cogitavi ut facerem ei.* Et apud **Ioel**. *Conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio, in fletu, & in ploratu, & canite tuba in Sion, sanctificate ieiunium, vocate cœcum, &c.* Et respondit **Domini**. *Et dixit populo suo. Ecce ego mittam vobis frumentum & vinum, & oleum, & replebimini eis, & non dabo vos ultra opprobrium in gentibus.* Hoc antidotum **B. GREG. NAZIANZENSIS** oratione in plagam grandinis commédauit, populo suo cum fruges iam maturæ grandine percussæ fuissent. *Cum Deus inquit, non nisi coactus nostris peccatis percutiat, quid afferri potest quin natura sua bonitate viens indulgentem se nobis præbiturus sit, modo nosmetipsos nostri misereat, iustisque patris visceribus viâ patefaciamus. ac proinde in lacrymis seminemus, ut in exultatione metamus. Niniuitas imitemur, non Sodomitas. peccato medeamur, ne cum peccato conficiamur.* **Ionam** concionantem audiatis, *ne ignis & sulphuris illuente*

Iud. 4. & 9.
1. Mach. 2. 3.
Ion. 3.
Ierem. 18. 3.
Ioel. 2. 12.
v. 19.
Psal. 125.

X obruamur

Ioel. 2. 16.

obruamur. Et iterum *In lacrymis animas vestras possidete, iram cohibete, vestra vita studia meliora facite, ieiunium sanctificate, curacionem proclamate, quemadmodum vos mecum beatus Ioel cohortatur, cōgregate seniores, infantes vbera lactantes, etatem commiserandam, Deiq; misericordia præcipue dignam.*

VIDE. V. Amor sui. Auaritia. Desperatio. Impatientsia in morbis. Impatientsia in damnis temporalib. Impat. in morte aliorum. Ira. Maledictio. Mortis metus. Murmuratio. Obstinatio. Odium. Pusillanimitas. Tentatio. Tristitia. Vindicatio iniuria.

I M P A T I E N T I A I N M O R B I S.

Remedia contra impat. in morbis.

Eccli. 38. 3.

I. R E M E D. Considera sacrarum litterarum testifonia. Primum enim docent Medicos non esse negligendos. *Honora, inquit Ecclesiasticus, Medicum propter necessitatem, etenim illum creauit altissimus. A Deo est enim omnis medela. Et. Altissimus creauit de terra medicamenta, et vir prudens non abhorrebit ea. 2. diuinum auxilium implorandum. Fili ait dicit, in infirmitate tua ne despicias te ipsum, sed ora Dominum et ipse curabit te. 3. Sacerdotum quoq; opem requirendam pro sacramentorum administratione. Infirmatur quis in vobis, ait Apostolus Iacobus, inducat presbyteros Ecclesie, et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, et oratio fidei saluabit infirmum, et alleuabit eum Dominus. 4. causam morborum esse ingluuiem, & alia peccata. Ait enim Sapiens. In multis escis erit infirmitas. Et Christus cuidam sanato dixit. Noli amplius peccare, ne tibi aliquid deterius contingat.*

Ibid. 9.

Iac. 5. 14.

Eccli. 37. 33.
Ioan. 5. 14.

Cyp. serm. 3.

II. R E M E D. Considera SS. Patrum dicta. **B. C Y P R I A N V S** de bono Patientie. *Ad varia quoque carnis incommoda, et crebros corporis, durosq; cruciatus, quibus humanum genus quotidie fatigatur, et patitur, patientia necessaria est. Examinandis autem nobis, atq; explorandis diuersi importantur labores, et multiplex tentationum qualitas irrogatur, de tactibus facultatum, de ardoribus febrium, de cruciatu vulnerum, de amissione charorum. Nec aliud magis iniustos discernit et iustos, quam quod in aduersis per impatientiam queritur et blasphematur iniustus, patientia iniustus probatur, sicut scriptum est. In dolore sustine, et in humilitate tua patientiam habe, quoniam igne probatur aurum atq; argentum. S. B A S.* in Hexameron. *Morbis, paupertas, ignobilitas, mors cæteraq; id genus, quæ hominibus sunt tristia, non proprie malis adnumeranda veniunt: propterea quod neq; ea, quæ istis aduersantur, inter maxima bona numeramus quæ quidem partim à natura procedunt, partim vero multis etiam vultu ter accidisse videntur. S. G R E G. N A Z I A N Z.* ad Phylagrium. *Honestum esse censo te dolori resistere, atque animo vel nunc maxime expurgari, ad morbum nihil*

Eccli. 2. 5.
Bas. hom. 2.

Naz. ep. 79.